

DOÇ. DR. HÜSEYİN ÇELİK İLKOKULU

Zorba Olma Kanka Ol Projesi

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Servisi

Esra BAŞ
Öznur ÇAPKIN
Recep TOPRAK

AKRAN ZORBALIĞI NEDİR?

Güç kullanarak, korkutarak, tehdit veya zorlamayla başkaları üzerinde baskı ve üstünlük kurmaktır. Bu davranışlar sıklıkla tekrarlanıp alışkanlık haline geldiğinde zorbalık olarak adlandırılır. Fiziksel, sözel, duygusal ve siber zorbalık şeklinde olabilir.

Doğrudan Zorba Davranış

- Yumruklama, itme, vurma
- Bağıрма, ısırma, tükürme
- Küfür ya da hakaret etme, tehdit etme
- Utanç verici veya zalimce şakalar yapma
- Eksiklik ya da farklılıklarından dolayı alay etme

Dolaylı Zorba Davranış

- Dışlama, reddetme
- Nefret dolu bakma
- Küfür içeren el kol hareketleri yapma
- Hakaret edici ya da küçük düşürücü notlar yazma
- Zarar verici söylenti ya da dedikodu yayma
- Yokmuş gibi davranma
- İnternet üzerinden kötü sözler söyleme

SİBER ZORBALIK

25%

Gençler, cep telefonlarından ya da internetten sürekli zorbalığa maruz kaldıklarını bildiriyor.

52%

Gençlerin %52'si siber zorbalık yaptığını bildiriyor.

80%

Gençlerin %80'i cep telefonlarını düzenli olarak kullanıyor ve bu da telefonları siber zorbalık için popüler bir araç haline getiriyor

95%

Sosyal medyada zorbalığa tanık olan gençlerin %95'i kendileri gibi, diğerlerinin davranışlarını da gözardı ettiğini bildirmektedir.

1 SORU

**Bir çocuk
neden
zorba olur?**

- A) İstedini zorbaca davranarak elde edebildiğini öğrendiği için
- B) Öfkesini kontrol etmeyi ve başka türlü ifade etmeyi bilmediği için
- C) Güçlü olmanın önemli olduğunu öğrendiği ve gücünü göstermek istediği için
- D) Kendisi de zorbalığa maruz kaldığı için (evde, okulda, sokakta vb.)
- E) ?

Çocuk bir birey olacaktır.
Bunu meşru bir yolla
başaramazsa, o zaman başka
türlü hareket edecektir.

VIRGINIA M. AXLINE

Zorbalığın 3 aktörü

- Empati yeteneği zayıftır
- Sosyal becerileri zayıftır
- Saldırgan ve dürtüsel bir yapıya sahiptir
- Etraflarında hakimiyet kurma eğilimleri vardır
- Genellikle akademik olarak yetersiz olup saygı ve güç elde edebilmek için bunu yaparlar
- Akranlarından fiziksel olarak büyük olabilirler

Zorba Çocuđun Özellikleri

Zorbalık Davranışı Gösteren Çocuklar

- Yardım edilmezse ileriki yıllarda da başkalarının üzerindeki güçlerini kötüye kullanmaya devam eder ve başkaları için tehdit oluşturabilirler.
- Soyutlanabilir ve yalnız kalabilirler.
- Arkadaşlığın getirdiği olumlu duygulardan yoksun kalırlar.
- Zorbalık davranışının altında yatan sebepler keşfedilmediğinde bu sebepler farklı davranış bozukluklarını beraberinde getirir.

- Genellikle güvensiz ve kendilerini koruyamayan, pasif ve boyun eğici bir tarzları vardır.
- Utangaç ve içine kapanıktırlar.
- Farklı özelliklere sahip olabilirler. (Kekemelik, gözlük/diş teli kullanma vb.)
- Genellikle aşırı koruyucu ailelerin çocuklarıdır.

Magdur Çocugun Özellikleri

Magdur Olan Çocuklar

- Benlik saygısını yitirirler ve geri kazanmaları yıllar alabilir.
- Yalnız kalırlar.
- Depresyona girebilirler.
- Öfkesini başka çocuklara yönlendirebilirler.
- Devamsızlık / okul terki
- Düşük akademik başarı

- Zorbalık olaylarının %85'inde akranlar seyirci durumundadır.
- Sadece %11'inde zorbaya müdahale ettikleri görülür.
- İspiyoncu damgası almaktan korkabilir ve bu yüzden sessiz kalabilirler.
- Zorbalığın sürdürülmesinde çok önemli bir rolleri vardır.

Seyirci Çocukların Özellikleri

Seyirci Çocuklar

- Kendilerini güvende hissetmeyebilirler.
- Kendilerini savunmak için sürekli tetikte bekleyebilirler.
- Etraflarında olup biten şiddet davranışlarından dolayı mutsuzluk, üzüntü, korku, umutsuzluk gibi olumsuz duygulara sahip olabilirler.

ÖĞRETMENLER SINIFTA ZORBALIĞA KARŞI NE YAPABİLİR?

1

Sınıf Kuralları

Zorbalığı önlemek için
öğrencilerle okul
kuralları hakkında
konuşmak ve onlara bilgi
vermek

Sınıf Kurallarımız

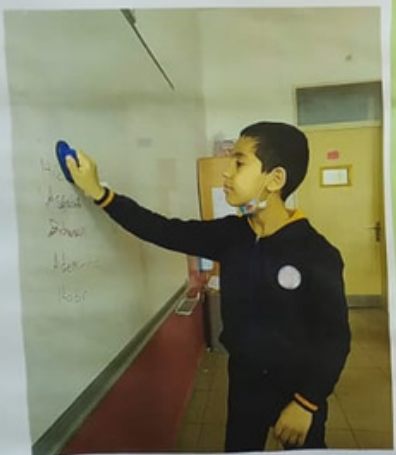
Derse zamanında geliriz.

Konuşmadan önce parmak kaldırırız.

Öğretmenimizi ve arkadaşlarımızı iyi dinleriz.

Sınıfımızı ve okulumuzu temiz tutarız.

Çöplerimizi çöp kutusuna atarız.

Dersteki etkinliklere katılırız.

.Derste dikkat dağıtacak davranışlardan kaçınırız.

Beslenmemizi oturarak yaparız.

Görev ve ödevlerimizi eksiksiz ve düzenli yaparız.

2

Süreklilik ve Tutarlılık

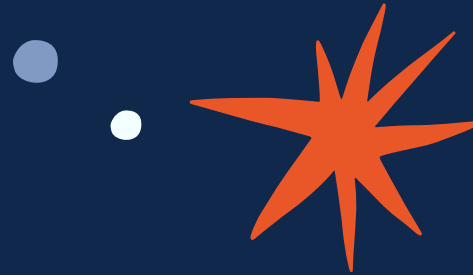
Kuralları etkileyici ve sürekli bir biçimde uygulamak

3

Empati Becerisi Kazandırmak

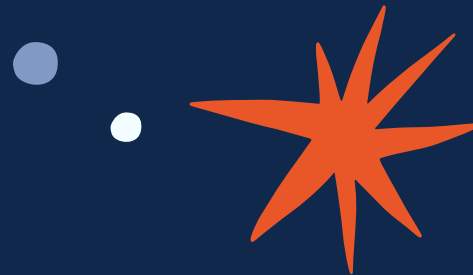
Başkalarının duygu ve
düşüncelerine yönelik
farkındalık oluşturmak

4

Arkadaşlık Bağı

Öđrenciler arasındaki
ilişkileri ve arkadaşlık
bağını g¼çlendirmeye
çalışmak

5

Yardıma İçin Hazır Olmak

Öğrencilerin yardıma
ağrılarına kulak vermek

6

Olumlu Davranışı Görmek

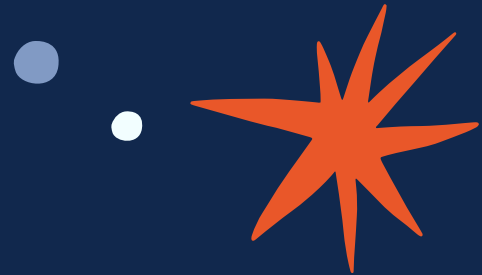
Öğrencinin sergilediği olumlu
ve uygun davranışı zamanında
ve etkili tepkiler vererek
pekiştirmek

7

İşbirliği Kurmak

Okul psikolojik
danışmanıyla işbirliği
içinde çalışmalar
yürütmek

**ÖĞRENCİNİN
KİŞİLİĞİNE
YÖNELİK DEĞİL
DAVRANIŞINA
YÖNELİK
KONUŞMAK**

"Hep böyle yaramazlık yapıyorsun, bıktım senden."

"Saygısız bir çocuksun"

"Ne zaman uslu bir öğrenci olacaksın yeter artık"

YERİNE

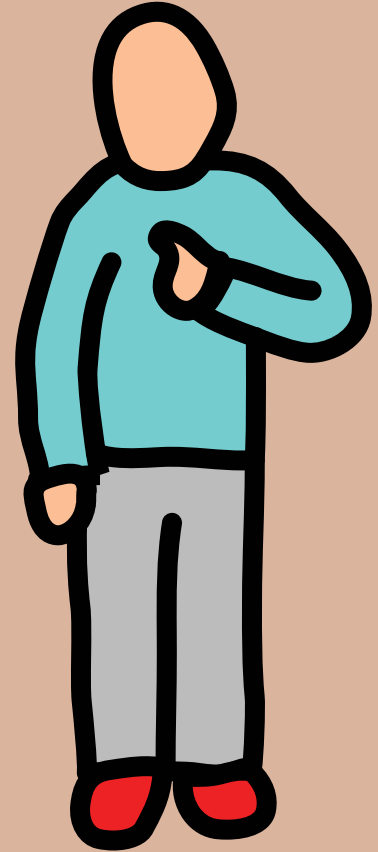
"Bu davranışın hiç doğru değil."

"Arkadaşına vurman, küfür etmen çok yanlış bir davranış."

"Bu davranışın beni çok üzdü. Senden daha saygılı davranmanı bekliyorum. Sen aslında iyi bir çocuksun."

"Arkadaşlarıyla iyi anlaştiğini gördüğümde çok mutlu oluyorum."

**SEN DİLİ
YERİNE
BEN DİLİ
KULLANMAK**

"Sürekli şikayet alıyorum bu sınıftan bıktım artık."
"Beni hiç doğru düzgün dinlemiyorsunuz."
"Derste sürekli konuşuyorsunuz yeter artık."

YERİNE

"Sizinle ilgili başka bir öğretmeninizden şikayet
duyunca üzülüyorum / hayal kırıklığına uğruyorum."
"Ben şu an dersi işlemek istiyorum."
"Beni dinlemediğinizi gördüğümde sanki burda
yokmuşum gibi hissediyorum."

**OLUMSUZU
DEĞİL OLUMLU
DAVRANIŞI
PEKİŞTİRMEK**

1. Çok güzel parmak kaldırdın Ali, bravo teşekkür ederim.
2. Bu çok kibar bir davranış Aslı aferin.
3. Yemeğini arkadaşınla paylaşman çok güzel bir davranış Merve.
4. Bu derste beni harika dinlediniz aferin size.
5. Yerdeki çöpü alıp çöp kutusuna attığın için teşekkür ederim, harikasın.
6. Bu çok farklı bir bakış açısı gerçekten, bravo sana.

ZORBALIĞI NORMALLEŐTİRMEK

1. Arkadaşına küfür etmen doğru bir davranış değil. Biz bu sınıfta/okulda küfür etmiyoruz.
2. İstedini elde etmek için arkadaşının elinden zorla alman hiç doğru değil. Güzelce, kibar bir şekilde istemelisin.
3. Aranızdaki sorunu kavga ederek çözmeye çalışmanız hiç hoşuma gitmiyor. Karşılıklı konuşarak probleminizi çözebilirsiniz, size güveniyorum. Eğer yardıma ihtiyaç duyarsanız ben de size yardım edebilirim.
4. Birbirinizi dışlamanız hiç hoş bir davranış değil. Burada hepiniz aynı sınıfı ve okulu paylaşıyorsunuz. Arkadaş veya yakın arkadaş olabilirsiniz ama burada birbirimize düşmanlık yapmayız.

**Yeryüzünde hiçbir
çocuđu "senden adam
olmaz" diyerek adam
edemezsiniz.
Unutmayın ki çođu
zaman bir çocuk
ebeveyninin ağığa
çıkmiş sırrıdır.**

İLGİNİZ VE SABRINIZ İÇİN TEŞEKKÜRLER.

Doç. Dr. Hüseyin Çelik İlkokulu
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Servisi